

Det danske klassesamfund

Ledighed, førtidspension og efterløn for de sociale klasser

Denne analyse er en del af baggrundsanalyserne til bogen "Det danske klassesamfund - et socialt Danmarksportræt". Arbejderklassen rammes oftere af ledighed end de andre sociale klasser. Samtidig kommer en større andel af arbejderklassen på førtidspension end i overklassen og den højere middelklasse.

af chefanalytiker **Jonas Schytz Juul**

29. oktober 2012

Analysens hovedkonklusioner

- Blandt arbejderklassen i 2007 er 87 pct. beskæftiget i 2009, mens hele 6 pct. er ledige. Herudover er 0,6 pct. på kontanthjælp, og 1,6 pct. på sygedagpenge eller revalidering. I overklassen, den højere middelklasse og middelklassen fra 2007 er 94-96 pct. i beskæftigelse i 2009, og kun blot ½-2½ pct. er ledige.
- Arbejderklassen har størst risiko for at havne på førtidspension. Det er således 3 pct. af personerne fra arbejderklassen i 2000, som er på førtidspension i 2009, mens det er omkring ½ pct. af overklassen og den højere middelklasse. Blandt middelklassen fra 2000 er 2,2 pct. på førtidspension i 2009
- 18 pct. af de 51-årige i arbejderklassen i år 2000 er på efterløn som 60-årige i 2009. Til sammenligning er blot 1,3 pct. af de 51-årige fra overklassen i år 2000 på efterløn som 60-årige i 2009. Ser man på de 64-årige, så er 60 pct. af dem, der var i arbejderklassen i år 2000, på efterløn, mens det er 12 pct. af dem, der var i overklassen i år 2000 og 24 pct. af dem, der var i den højere middelklasse.

Kontakt

Chefanalytiker

Jonas Schytz Juul

Tlf. 33 55 77 22

Mobil 30 29 11 07

jsj@ae.dk

Kommunikationschef

Mikkel Harboe

Tlf. 33 55 77 28

Mobil 28 36 87 50

mh@ae.dk

Sociale klasser: Ledighed, førtidspension og efterløn

Klasseramfundet i Danmark. Definition af klasserne

Overklasse:

- Selvstændige, der tjener over tre gange så meget som den typiske indkomst (i 2012 er det 1,2 million kr.).
- Topledere, der tjener over tre gange så meget som den typiske indkomst.
- Personer med videregående uddannelse, der tjener over tre gange så meget som den typiske indkomst.
- Eksempler: Fabrikant, bankdirektør, finansanalytiker, kommunaldirektør.

Højere middelklasse:

- Selvstændige, der tjener mellem to og tre gange så meget som den typiske indkomst (i 2012 mellem 807.000 kr. og 1,2 million).
- Topledere, der tjener mellem to og tre gange så meget som den typiske indkomst.
- Personer med videregående uddannelse, der tjener mellem to og tre gange så meget som den typiske indkomst.
- Personer med akademisk uddannelse, der ikke indgår i overklassen, uanset indkomst.
- Eksempler: Skoleleder, ingeniør, gymnasielærer, læge.

Middelklasse:

- Selvstændige, der tjener under det dobbelte af den typiske indkomst (i 2012 under 807.000 kr.).
- Topledere, der tjener under det dobbelte af den typiske indkomst.
- Personer med kort eller mellemlang videregående uddannelse, der tjener under det dobbelte af den typiske indkomst.
- Eksempler: Murermester, brugsuddeler, folkeskolelærer, sygeplejerske.

Arbejderklasse:

- Personer med erhvervsfaglig uddannelse, der ikke indgår i en af de øvrige klasser.
- Ufaglærte, der ikke indgår i en af de øvrige klasser.
- Eksempler: Industritekniker, tømrer, lastbilchauffør, sosu-assistent.

Underklasse:

- Personer, der er uden for arbejdsmarkedet mere end 4/5 af året.
- Eksempler: Førtidspensionist, kontanthjælpsmodtager.

Studerende indgår ikke i klasseopdelingen. Kun personer i aldersgruppen 18-59 år er med i klasseopdelingen.

Ledighed og førtidspension

I tabel 1 er der vist den socioøkonomiske gruppe i 2009 koblet med den sociale klasse i 2007 opgjort på personniveau. Tabellen viser, at de personer, der var i arbejderklassen i 2007, i højere grad er blevet ramt af ledighed end de andre sociale klasser. Blandt arbejderklassen i 2007 er 87 pct. beskæftiget i 2009, mens hele 6 pct. er ledige. Herudover er 0,6 pct. på kontanthjælp, og 1,6 pct. på sygedagpenge eller revalidering. I overklassen, den højere middelklasse og middelklassen fra 2007 er 94-96 pct. i beskæftigelse i 2009, og kun blot ½-2½ pct. er ledige.

I tabellen er det kun personer, der er i aldersgruppen 18-59 år i 2009, og som var placeret i en af de 5 sociale klasser i 2007, der er taget med

Tabel 1. Socioøkonomisk gruppe i 2009 for klasserne i 2007

	Klasse i 2007 på personniveau				
	Overklasse	Højere middel	Middel	Arbejder	Underklasse
Socioøkonomisk gruppe i 2009			Pct.		
Beskæftiget	95,9	95,1	93,8	87,3	24,4
Ledig eller aktivering	0,6	1,8	2,4	6,1	9,9
Kontanthjælp	0,0	0,0	0,2	0,6	10,9
Sygedagpenge og revalidering	0,1	0,2	0,7	1,6	1,8
Førtidspensionist	0,1	0,1	0,4	0,5	40,0
Andre uden for arbejdsstyrken	3,3	2,7	2,6	3,8	13,0
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Anm: Kun personer, der er mellem 18-59 år i 2009, og som er i en af de 5 sociale klasser i 2007, er taget med.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

I tabel 2 er der set på udviklingen fra 2000-2009. Tabellen viser således personer, der er i aldersgruppen 18-60 år i 2009 opdelt på socioøkonomisk status i 2009 og inddelt efter, hvilke klasser de var i 9 år tidligere, i år 2000. Af tabellen ses det, at arbejderklassen har størst risiko for at havne på førtidspension. Det er således 3 pct. af personerne fra arbejderklassen i 2000, som er på førtidspension i 2009, mens det er omkring ½ pct. af overklassen og den højere middelklasse. Blandt middelklassen fra 2000 er 2,2 pct. på førtidspension i 2009.

Bemærk: Kun de 18-59-årige i 2009 er taget med i tabellen. Dvs. personer, der var fx 55 år i år 2000, er ikke med i tabellen.

Tabel 2. Socioøkonomisk gruppe i 2009 for klasserne i 2000

	Klasse i 2000 på personniveau				
	Overklasse	Højere middel	Middel	Arbejder	Underklasse
Socioøkonomisk gruppe i 2009			Pct.		
Beskæftiget	93,8	94,2	91,1	85,7	39,3
Ledig eller aktivering	0,8	1,8	2,7	5,6	8,8
Kontanthjælp	0,0	0,1	0,4	0,9	7,7
Sygedagpenge og revalidering	0,1	0,3	0,8	1,6	1,8
Førtidspensionist	0,4	0,7	2,2	3,0	34,7
Andre uden for arbejdsstyrken	4,7	3,0	2,9	3,3	7,6
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Anm: Kun personer, der er mellem 18-59 år i 2009, og som er i en af de 5 sociale klasser i 2000, er taget med.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Efterløn

I tabel 3 er der vist, hvor stor en andel af hver socialklasse, som er på efterløn i en given alder. Der er set på de 60-64-årige i 2009, og dette er koblet med deres sociale klasse opgjort på personniveau i 2000, dvs. hvor de var i aldersgruppen 51-55 år.

Eksempelvis ses det af tabellen, at 18 pct. af de 51-årige i arbejderklassen i år 2000 er på efterløn som 60-årige i 2009. Til sammenligning er blot 1,3 pct. af de 51-årige fra overklassen i år 2000 på efterløn som 60-årige i 2009. Ser man på de 64-årige, så er 60 pct. af dem, der var i arbejderklassen i år 2000 på efterløn, mens det er 12 pct. af dem, der var i overklassen i år 2000, og 24 pct. af dem, der var i den højere middelklasse. Socialklassen er opgjort i år 2000 på personniveau, mens efterløn og alder er opgjort i 2009.

Tabel 3. Andel af hver årgang og social klasse på efterløn i 2009

	Alder i 2009					I alt
	60 år	61 år	62 år	63 år	64 år	
Socialklasse i 2000 på personniveau	Pct.					
Overklasse	1,3	1,9	7,4	10,3	12,0	6,8
Højere middel	2,8	6,3	13,0	20,1	24,1	13,2
Middel	10,7	18,2	30,0	39,2	43,9	28,4
Arbejder	17,8	29,1	43,5	53,4	60,0	41,1
Underklasse	4,7	10,6	13,4	24,9	29,9	18,1
I alt	12,8	21,5	32,6	41,7	47,1	31,6

Anm: Kun personer, der er mellem 60-64 år i 2009, og som er i en af de 5 sociale klasser i 2000, er taget med.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre